

mfp

Zpravodaj
21-10-23

ed
r
e
l
e
b

Frontman kapely Juhýň Introvert Trio

Z inscenace V dešti

Práve sa začalo...

Druhé kolo. Teraz už ide naozaj do tuhého. Atmoška hustne. Páchatelia sa schádzajú a netušia, že ich činy budú po zásluže potrestané. Sudcovia majú v rukách ortiel, ktorý bude nemilosrdný, no spravodlivý. Azda.

Azda predsa len privrú oči, možno obe. Ale ani to nemusí byť dobré znamenie, lebo s privretými oboma očami – zaspia!

A tak sa snaž! Hovorí si páchatel'. Snaž sa zaujať tým, čo si si krvopotne naštudoval, natrénoval, naučil sa.

No, krvopotne! Azda nie až tak. Azda len tesne pred výkonom? Bolo to dosť? Viem to? – hovorí si páchatel'.

A trpne. A aj trpí. Azda sudca nie. Hoci – aj ten trpne a aj trpí. Niekedy. Skoro vždy. Obaja.

Páchatel' si dáva pozor na text. Na to, aby nezabudol to, čo niekto iný napísal. Pre niekoho iného. Ale, najmä pre páchatela, pretože ten to potrebuje povedať celému svetu. A tak si dáva pozor na text. Na jeho nuansy. Na jeho atmosféru. Zreteľne artikuluje, aby ho bolo počuť a rozumieť. Sem-tam zrýchli, sem-tam spomalí. Aby to bolo zaujímavé. Sem-tam dá pauzu. Ale opatrne, aby nevyvolal dojem, že zabudol... to by bol priekak. A pauza je silná! Páchatel' je silný! Dojem je silný! Text je silný! A aj výkon. Čin. Počin.

Potlesk.

Sudcovia so sklonenými hlavami (niektorí) počúvajú. Píšu si poznámky. Svetielka lúčkov osvetľujú temená i čelá ich hláv. Závisí to od toho, ako sedia, ako sa skláňajú. Či vôbec. A dávajú pozor. S privretým okom, alebo dvoma (pozor, aby nezaspali!). Dávajú pozor na text. Na jeho nuansy. Na jeho atmosféru. Či páchatel' zreteľne artikuluje, aby ho bolo počuť a rozumieť. Či sem-tam zrýchli, sem-tam spomalí. Aby to bolo zaujímavé. Či sem-tam dá pauzu, alebo džuznu! (ako s obľubou jeden z nich hovorí). Ale opatrne, aby nevyvolal dojem, že zabudol... to by bol priekak. A pauza je silná! Páchatel' je silný! Dojem je silný! Text je silný! A aj výkon. Čin. Počin.

Gong.

Číslo.

Hodnotenie.

Rozsudok.

Páchatel' je spokojný? Sudcovia sú spokojní?

Posúďte sami – vy, ostatní. Publikum. Vy, celý svet, ktorému to páchatel' hovoril. Pre ktorého to spáchal. Alebo spácha-cha-l.

Rozhovor s recitátorkou Anna Opartyová

Líbí se mi porotci, kteří se usmívají

připravila
Karolína Vlčková

4 Po zakončení recitací jsem v nastalém všeobecném chaosu uložila recitátorku Annu Opartyovou, která dnes prezentovala text Romeo od Ludvíka Aškenazyho. Jak se sem dostala a kdo je její oblíbenec z řad porotců? Vyzpovídala jsem ji a tady je, co mi svěřila:

Jak ses dostala k poezii?

K poezii? (smích) Asi přes školní recitační soutěže. Jak jsem byla malinká, byla jsem ambiciózní dítě, které se chtělo účastnit všech možných soutěží, a jelikož mě strašně bavilo mluvit, byla jsem hodně hlasitá, tak jsem měla blízko i k tomu mluvenému slovu a rozhodla jsem se jít na recitační soutěž. Takhle jsem se vlastně dostala k poezii a pochopila jsem, co to je, díky mé paní učitelce, která si mě

na jedné soutěži odchytila. Pak jsem začala chodit k ní do dramáťáku.

Trpíš trémou?

Hodně! Hodně, a dřív jsem jí vůbec netrpěla. Teď je to opravdu hodně, ale nevím, čím to je. A někdy si říkám, že to pro mě má být spíš radost než takový stres před tím vystoupením. A taky si říkám, že mi tak hodně buší srdce, že to musí rušit toho recitátora, co právě recituje. (smích)

Máš před recitací nějaký rituál?

Tak obecně... rozmluvit se a asi být dostatečně hydratovaná, pít dost vody. To je asi všechno. Ještě teda myslet na hezké věci.

Přijela jsi vyhrát, nebo to bereš jen jako přihlídku?

Přijela jsem za kamarády. Vlastně čistě za kamará-

dy. Protože o textu, který jsem si dneska vybrala, jsem si myslela, že se nebude líbit. Ale vlastně jsem mile překvapená, že se líbil.

Mně se to rozhodně líbilo. Podle čeho si vybíráš, co budeš recitovat?

Já hodně improvizuju. Beru to, co mě zrovna cvrnkne do nosu. Někdy mám pocit, že jsem se hodně zacyklila v jednom druhu a způsobu textů a recitace. Pak mám chuť udělat nějakou změnu. Takže většinou, jak to cítím.

Máš při recitaci kostým, nebo jdeš v tom, co máš na sobě?

Při recitaci nemám kostým, ale outfit si vždy pečlivě vybírám podle toho, jak se cítím. Moc ráda si tvořím outfity. Ale

jsou to věci, které normálně nosím, nejsou to žádné speciální kostýmy.

Máš oblíbeného porotce?

Uuuu, oblíbeného porotce. Tady odtud? Já nevím... já mám ráda všechny (smích). Tolik je zase neznám. Mně se líbí všichni, kteří se usmívají.

Jasně. A řekl ti na minulých ročnících někdo z nich něco, co by tě posunulo dál, nebo vesměs říkali to, co jsi už věděla?

Mně přijde, že vždycky, i když jsou jejich poznámky kladné, tak jsou dobré a dají mi něco do další recitace a myslím na to před dalším výkonem. Takže určitě, ale jmenovat, kdo je můj oblíbenec, asi vážně nedovedu.

Jaká je vaše oblíbená literární postava a proč?

připravila
Karolína Vlčková

Tentokrát jsme se s otázkou *Jaká je Vaše oblíbená literární postava a proč?* ještě jednou prošli ulicemi, ale také zamířili do kuloárů meziříčského festivalu poezie.

Svatava, 65 let, zdravotní sestra

Inspektor Harry Hole z detektivek Jo Nesba, protože to je nezávislý, samostatný a přemýšlivý hrdina.

Dáša, 65 let, učitelka

Honzík z Honzíkovy cesty. Je samostatný, emotivní, šikovný, dokáže sám dojet k babičce s duhovou kuličkou, což by dnešní děti nedovedly.

Dagmar, 21 let, studentka pedagogiky

Harry Potter, protože je statečný, odhodlaný jít za dobrodružstvím, je ochránce svých kamarádů a snaží se každému pomoci.

Lukáš, 34 let, průvodčí

To je jasné, Bůh. Jsem ateista a Bible je pro mě prostě jen kniha a Bůh jen postava. A kdo by nechtěl být Bohem?

Vladimír, 56 let, účastník festivalu

Dášeňka, protože je to pes, který má skvělý život, spí, běhá, jí a to všechno, kdy se mu zachce. Lidé ho hladí a drbou. Je bezstarostný a šťastný.

Gaba, 39 let, účastnice festivalu

Smrták a Krysí smrt z Pratchetta, lebo sa tam vždy objavujú ako zľahčenie tej smrti. Prosto takové odľahčenie.

Diana, 18 let, účastnice festivalu

Martin Lepiš z knihy Drak sa vracia od Dobroslava Chrobáka. Je to nepochopená postava, vykreslená v zlom svetle. Spisovateľ to písal tak, nechať názor na čtenárovi. Tajomná, ale každý si ju môže vyložiť po svojom.

Eliška, 19 let, účastnice festivalu

Faust, pretože ho teď hraju v představení v našem divadle. Je to zajímavé si k němu hledat cestu, nějaké spojení a bližší kontakt, přestože je to starej chlap a já devatenáctiletá holka.

David, 19 let, účastník festivalu

Roberto Zucco. Je to mladý klučina, který má nějaké nesplněné tužby, je nespokojený a snaží se najít útěchu v životě a nějakou svoji vlastní cestu.

5

menu

Dýňová pikantní polévka	55 Kč
Hrstková polévka	55 Kč
Pilčíkova klobáska, chléb	75 Kč
Jelení guláš, chléb	140 Kč
Smažené kuřecí stripsy, bramborový salát	150 Kč
Obalovaná treska s dresinkem, brambory	140 Kč
Bylinkový hermelín na grilu, šopský salát	150 Kč

Domácí koláčky, frgály, dortíky, pizza tyčinky
dle nabídky baru...

6

V neděli dopoledne zajdu na kávičku do cukrárny...

připravil Karel Prokeš

První zprávu letos do redakce Festivalových listů přinesl posel s černou páskou na rukávu. Zemřela Jana Urbanová. Sluníčko festivalů poezie a divadelních přehlídek. Noblesní dáma na první pohled. Křehká a poeticky niterná žena zářivých úsměvů a laskavých gest...

Když mě z jara 1976 propustili z povinné služby v ČSLA do civilu, mým cílem se stal Valmez a zdejší M-klub. Na podzim toho roku jsem se poprvé zúčastnil Moravského festivalu poezie, mám pocit, že jsem nosil visačku s nápisem „technický dozor“, a při vzpomínce na ty časy vybaví se mi především Jana Urbanová. Výrazné osobnosti, nepřehlédnutelného porotce básníka Jána Buzássyho, nepřeslechnutelného organizátora slovenských recitátorů Ivana Kováče, Vladimíra Justla z pražské Violy a další výrazné, pro festival významné osobnosti jsem začal vnímat později. Přesto trvalo ještě dvacet let, než jsme se, já už v roli jednoho z organizátorů festivalu, a naši vítání hosté, paní Jana a její manžel Vladimír, začali s festivalem vespolek loučit pravidelným rituálem, nedělní kávičkou v cukrárně na náměstí.

Byly to chvíle svátečního klidu, kdy utichly festivalové reje. Byl to čas odjezdů porotců i soutěžících recitátorů, a my měli konečně možnost vzpomenout společné přátele, s nimiž jsme se letos nepotkali, rozmlouvat o rodinných radostech a starostech, o Janině a Vladimírově práci v divadelním souboru Domu kultury v Krupce... Inu, byly to idylické chvíle.

Nicméně, časem rodinné trable nevyhnuły se mně ani paní Janě s Vladimírem, všechno se nějak zkomplikovalo a Urbanovi museli si každoroční výlety do Valmezu odpustit. V takových situacích říkáme si – přátelé, nashledanou v lepších časech. Ale ty nepřišly. Vyšší moc seslala nám podivnou epidemii, kterou prý v Číně způsobili netopýři, světem zmítají nepokoje, a místo lepších časů přišla zpráva o Janině odchodu...

V neděli dopoledne zajdu na kávičku do cukrárny...

Jana Urbanová

(10. 11. 1937 Teplice – 4. 10. 2023 Krupka)

- narozena 10. listopadu 1937 v Teplicích
- smíšená česko-židovská rodina, otec lékař v Oseku u Duchcova
- podzim 1938 – rodina utekla z Oseku po záboru Sudet
- otec lékař v Mníšku pod Brdy
- cca 1940–1941 otec krátce zatčen, rodina se nuceně přestěhovala do Prahy
- otec pracuje v Treuhandstelle, později v židovské nemocnici v Lublaňské ulici
- 11. února 1945 – otec a sedmiletá Jana deportováni do ghetta Terezín
- matka se šestiletým bratrem se skrývá před hrozbou deportace
- v Terezíně pamětnice hrála v divadelní hře Broučci
- květen 1945 – osvobození Terezína
- otec několik měsíců v Terezíně pomáhá likvidovat epidemii tyfu
- květen–červen 1945 – pamětnice pobývala na Štiříně (akce Zámky Přemysla Pittera)
- cca srpen 1945 – návrat rodiny do Oseku
- otec lékař, vedoucí amatérského divadelního souboru
- pamětnice vystudovala pedagogickou fakultu, pracovala jako učitelka
- později studium režie na DAMU, práce v Krajském kulturním středisku v Ústí nad Labem, později v divadle v Teplicích
- žila v Krupce u Teplic, kde vedla amatérský divadelní soubor
- zemřela 4. října roku 2023

Herečka a režisérka amatérského Divadelního souboru Krupka. Jedna z posledních hereček dětského divadla v ghettu Terezín, kde jako sedmiletá vystupovala v roli Berušky v inscenaci Broučků.

Rozená Klačerová. Pocházela z ochotnické rodiny. Její otec, MUDr. Josef Klačer (1904–1973), byl režisérem a dlouhá léta vedl amatérské divadlo pro děti i dospělé v Oseku, teplické divadelní přehlídky nesly v sedmdesátých a osmdesátých letech jeho jméno – Memoriál dr. Klačera. Po roce 1945 vystupovala v jeho inscenacích. Toto rodinné zázemí ovlivnilo její celoživotní vztah k amatérskému divadlu a uměleckému přednesu.

Její první – a asi i osudové – setkání s divadlem bylo v ghettu v Terezíně počátkem roku 1945, kde ztvárnila jako sedmiletá roli Berušky v inscenaci Broučků. Zde se ocitla ve společnosti známých uměleckých osobností, jako byl Robert Brock, Váva Schönová nebo Hanuš Thein, který se stal po návratu z Terezína celoživotním přítelem Klačerovy rodiny. V roce 1945 v pohraničním Oseku hrála v prvním představení ve prospěch české školy. V březnu 1957 se účastnila prvního ročníku Wolkrova Prostějova s přednesem pohádky Princezna na hrášku (H. Ch. Andersen).

Po smrti otce v roce 1973, když byla učitelkou v Krupce, převzala jeho štafetu. Přešla do souboru Domu kultury Krupka, kde nabídla režiséru Miroslavu Vladykovi své služby. Po krátké době začala samostatně připravovat pásma poezie – např. Zpěvy sladké Francie,

Čapkovy apokryfy, dopisy B. Němcové, výbor z díla J. Wolker, Lidice K. Šiktance. Účinkovali v nich později známí ochotníci Rudolf Rýsl, Jaromír Kejzlar, Václav Vašák a další. Pomohla také znovuobnovit místní činoherní soubor. Vedl ho dr. Kejzlar, ona byla dramaturgyně a režisérkou.

Její činoherním režijním debutem byla inscenace dramaturgické novely Jana Očenáška Romeo, Julie a tma. V dramaturgickém výběru dalších titulů převážovaly společenskokritické, které byly charakteristické pro amatérské divadlo sedmdesátých a osmdesátých let: Zapomeňte na Hérostrata (Grigorij Gorin), dramaturgické románu Vladimíra Párala Mladý muž a bílá velryba ad.

Při zaměstnání dálkově vystudovala dvouletou loutkářsko-pedagogickou nastavbu DAMU a absolvovala dvouletý kurs režie ÚKVČ. Od roku 1975 byla členkou Svazu českých divadelních ochotníků (SČDO). V roce 1980 se stala metodičkou pro divadlo a umělecký přednes Krajského kulturního střediska v Ústí nad Labem a stala se porotkyní na mnoha amatérských přehlídkách.

V roce 1980 uvedla inscenaci hry Jana Jílka Hra na Otóna, která souzněla s tehdejší situací stanného práva v Polsku. Jednalo se o první užití formy arénového divadla krupským souborem. Další inscenace hry Josefa Boučka Noc pastýřů byla zamyšlením o postavení intelektuála ve společnosti. S následnou inscenací hry Dale Wassermana Kde kukačka hnízdo má o svo-

bodě v nesvobodě se krupský soubor dostal nejen na národní přehlídce ve Vysokém nad Jizerou, ale i na prkna Jiráskova divadla v Hronově. Mimořádně úspěšnou inscenací byla i Cesta Karla IV. do Francie a zpět (Jiří Šotola) s Miroslavem Vladykou v hlavní roli. V roce 1996 uvedl soubor Domu kultury Krupka v režii Jany Urbanové aktovky A. P. Čechova Námluvy a Medvěd. Dosáhl nejen ocenění na Národní přehlídce ve Vysokém nad Jizerou, ale reprezentoval naši republiku i na mezinárodní přehlídce v rakouském Holzhausenu. Aktovky měly – každá jednotlivě – úspěch i na Národní přehlídce jednoaktovek v Holicích.

Její druhou uměleckou láskou byla poezie. Vychovala i řadu recitátorů, kteří se pod jejím vedením účastnili národních recitačních soutěží v Prostějově, Valašském Meziříčí či v Poděbradech.

Za svou činnost v oblasti amatérského divadla obdržela několik cen. Byla držitelkou Zlatého odznaku SČDO. V roce 2004 se stala nositelkou zlatého odznaku J. K. Tyla, v roce 2020 obdržela Cena Ministerstva kultury ČR za zásluhy v oblasti neprofesionálních divadelních a slovesných aktivit. Na oficiálním zahájení 90. Jiráskova Hronova jí ji předal tehdejší ministr kultury Lubomír Zaorálek.

Zemřela náhle a nečekaně u sebe doma.

**Jana Urbanová v roce 2004
na Jiráskově Hronově. Foto Ivo Mickal**

/Pro iDN zpracoval hul/

Stanislav Nemrava (vpravo)

První kolo..., kolo mlýnské, mele první i druhou kategorii...

sledovala
Karolína Vlčková

Františka Zikánová

Tobiáš Firla

Margaréta Hvozdíková

Už je to tady. Už se plní sál. Recitátoři vcházejí s kávou v termohrníčcích, jsem ráda, že jsme všichni eko, a porotci utvářejí skupinovou fotografii pod zářivou osmapadesátkou. Úvodní slovo mimořádně pronesla tajemnice poroty Martina Longinová, tudíž jsme letos bohužel neslyšeli ezo, astrologicky sluníčkové přivítání. Nevadí...

Po krásných výkonech předrecitátorů Víta Beňáčky a Zuzany Bokové vyjde na podium **Nicole Pavla Herna**. Bílá košile, jak košík na spaní, něco špitá. Co to je? První řada to snad ví. Nepohne se, nespíchá, usínám.

Diana Dvorská nám předvedla plejádu poloh a emocí. Má mnoho tváří, umí se smát, smutnit, opovrhovat, flirtovat, hněvat se, ale nejspíš neumí skončit. Je to dlouhé, dlouhé, hoodně dlouhé.

Chcete slyšet pohádku? Na dobrou noc? **Františka Zikánová** ale neuspává. Má energii a mluví nahlas. A poučení? Nikdy neberte své děti hledat vajíčka, pokud nechcete zapříčinit konec světa.

Tak, teď někdo, kdo nás konečně probudí – **Tobiáš Firla** vypovídá. Co to včera vlastně provedl? Alkohol a patnáctiletá Olga. Cože? Hlasitě, skvěle, přesvědčivě.

Bláznivá **Agáta Mašková** předvádí výborný výkon jako vždy. „Neboj se, že se budeš bát,“ nemáš proč. Je vidět, že to prostě umíš. Než zemřeš, budeš nesmrtelná.

Dlouhé zírání **Margaréty Hvozdíkové** je nakonec opravdu přerušeno poezií: „Sedíme mlčky na čalouněných lavicích.“ Ano, mlčky. Pak hlasitě vyčítání. Text básně je silný, ale bohužel lehce zaniká v neustálém pomalu a potichu nebo rychle a nahlas.

Jak se rodí syn Boží? Jaké to je neposkvrněně počít? To nám objasnila **Aneta Pavlove** ve svém veselém, chytlavém a velmi vtipném představení.

Po přestávce začíná **Františka Benešová** a ospalé ráno pokračuje, ale je to něžné a příjemné. „Kdo dokáže číst v knihách ticha?“

Po výkonu **Adriány Marie Sušinkové** bych chtěla létat. A co vy, co budete dělat, až budete velcí? Adriána to má jasné, musí vyprávět. Jedním slovem, nádhera. Ale jedno slovo nestačí, potichu si říkám další superlativy. Jsem nadšená i přes hlasy poroty. Nic si z toho nedělej, oni tomu nerozumí!

Vážný, vážně vážný pomalý příchod křehké dívenky.

Když se zvedne vítr, **Barbora Rožňayová** odletí, dokonce se chová, jak kdyby foukalo. A fouká. A fouká. Tam, zpátky, tam... Nekonečné kyvadlo.

Zpověď emocionálně rozpadlé ženy těsně před zhroucením **Anný Čavčíkové** budí soucit. Hluboce se nás dotkne, a my co? Co si s tím teď máme počít?

Po depresi přichází smích. Krásný, upřímný a opravdový. Neuvěřitelně vtipný stand up o rozhovoru dvou herců nám přináší **Sára Surovičová**. Je to výborné, chytré, herecké. Prostě paráda.

Další herecké vystoupení i s hudebním číslem nám předvedl **Matouš Zimčík**. Recituje vsedě, vestoje, ve sele i smutně. Vypráví napínavý příběh o ropuší válce. A divákům září oči nedočkavostí, chtějí vědět, jak to dopadne.

Magdalena Brajdič zaplní zámecké sklepení energií. Sama na ni nestačí, tak ji nabízí všem přítomným. Kejkle a akrobatické šilenství. Hvězda, přemet, recitace ve stojce, no proč ne? Sál se směje, gymnastka na jevišti vyskakuje na židli a zase seskakuje dolů. A jak je světu, v němž recitátory nahradí akrobati?

A na závěr trochu lásky. **Anna Opartyová** recituje vtipný příběh o lásce za války, o jedné Jülince a jednom Romeovi. Kterým to, jako vždy, nehezky dopadne.

10 A dál? Jen další pauza. Po několika minutách zvoní zvoneček, jako ve škole. Zas nás ženou do sálu.

Milou básničkou o přátelství začíná **František Souček**. Recituje pěkně nahlas, s výraznou dikcí, přesvědčivě.

O kamarádství bílé holky s romskými dětmi vypráví **Hana Zongorová**. Povídání malé holčičky, která ještě nerozumí světu, je místy bohužel trochu zdlouhavé, ale na závěr vezme za srdce.

Zamilovaný a naivní klouček **Tomáš Jílek** vyskočil na jeviště jako čertík z krabičky. Předvedl poutavé, vtipné, milé vystoupení. Nahlas a beze studu vypověděl o krásné Janě, o dešti, o deštníku.

Historiku o cestách po rájích na zemi nám energicky vypráví **Martin Bartalos**. Jaký je ráj slovenský? Jaký slíbený socialistický? A jaký ten dokonalý americký?

Aby zábavných historek nebylo málo, již počtvrté od přestávky, posloucháme další takovou. Na jeviště přichází drsňačka **Alexandra Hornáková** v roli detektiva. Poutavě a v mužském rodě pátrá po intelektuálkách na prodej.

Luisa Marie Marešová nám předvádí jednu osobu za druhou, bohužel však trochu monotónně.

A máme tady další zábavnou historiku. **Anna Bártová** je skvělá vypravěčka, celý sál jí visí na rtech. Milé zakončení třetí části.

Běžte všichni učit do mateřské školky!

Jak docílit opravdové lásky, ví **Juraj Filipko**. Stačí říct štronzo a ženy samy padají do postele, tady však jen padají diváci smíchy ze židlí.

Svatý **Daniel Wood** svítí z jeviště až do zadních řad. Nakažlivá pozitivní energie, až člověku ani není líto opuštěného nepotřebného světce, o němž vypráví.

Od **Niny Rybákové** dostáváme deklamační přednášku o etiketě v divadle. Jedinou výtkou je snad hlasitost, zadní část publika několik rad pro správné provedení vraždy v divadle neslyšela, a není tudíž dokonale poučena a mohla by něco poplést.

Opět dlouhý pohled do publika, který má snad dodat na vážnosti, ale já si říkám proč? **Eliška Nedvěďová** se rozjízdí zvolna, pomalu, potichu, ale je to lepší a lepší. Křehká dívka je křehká jen napovrch, uvnitř je přesvědčivá, má co říct a křičí to do světa.

Jakub Frömmel zvládl nezvladatelné, zarecitovat Ost-ravu od Bezručě vážně, bez smíchu. Poklona! Následuje úryvek z Cimrmanů, úryvek o Bezručově dole. Přirozené, vtipné, nenucené. Mazej na Žižkov, určitě se jim bude hodit záskok.

Život spisovatele nám výmluvně a přesvědčivě představil **Matuš Kušík**. Spisovatel a ženy, spisovatel a novináři, spisovatelé dobří a špatní. Hlasitost tak akorát, přesná gestikulace, přirozenost.

Pivo! Povinně! Napoprvé i napodruhé **Kristián Ondriška**. Přes první nezdar, povedené vystoupení. Výborná hlasitost i přednes. Pro příště míň trémy a bude to perfektní.

Mám hlad a dala bych si kávu. Vy taky? Tak padejte na oběd!

„Kofeinovka“ o pauze nezabrala, takže (prosím) stručně:

Lubomír Scherhauser – malebný přednes

Stanislav Nemrava – poetická niť

Vanesa Šanková – Slovenka jako poleno

Petra Vališová – cynická krutost

Ester Gracerová – cyklický tanec

Vít Staša – příjemné na poslech

Soňa Tuchyňová – sprostá panna

Júlia Miciková – nádherný hlas

Přestávka...

Vladimír Soldán – dojemná potopa

Nora Tomanová – hladová výčitka

David Dohnal – tuleň a stížnost

Lea Mračková – nářek ženy s těžkým osudem

Jarmila Rácová – zkáza a rozhořčení

Andrej Rác – pochopení a odsouzení

František Barták – malovaný vtip

Martina Mašková – rodinná pohoda

Hodnotenia recitátorov prvého súťažného dňa

sledoval
Matěj Čertík

Eliška Nedvědová

František Souček

Tomáš Jílek

I. kategória

Nevďačnú úlohu prvého súťažného výkonu si vyžrebavala **Nicole Pavla Herna**. Jej podaniu Silvie Plathovej nemožno uprieť koncentráciu, vnútorný svet obrazov a ani vlastné videnie autorkinho sveta, ale čosi tomu predsa len chýbalo? Žeby závojov na strhnutie bolo pred recitátorkou príliš mnoho?

Diana Dvorská sa uviedla vlastnou montážou básní Dominiky Moravčíkovej. O čosi smelšia práca s obrazmi, o niečo sebavedomejšie vystupovanie. Práca na rôznorodejšom temporytme básní a citlivejšia práca s detailom v kresbe verša by jej prednes určite posunuli.

Františka Zikánová nás previedla svetom, kde sa z obyčajného vajíčka vyliahne neobyčajný absurdný sled udalostí. Pekná tvorba postáv i koncentrovaný nadhľad recitátorky pre nás pripravil nevšedný, nečakané marvelovský zážitok.

Tomáš Firla a jeho veľmi prirodzený prednes, monológ či skôr dialóg so zamlčaným partnerom. Veľkej vierohodnosti občas padla za obeť artikulačná dôslednosť. Otázkou je, či by recitátor jeho kvalít nedokázal nájsť v texte aj druhú, mrazivejšiu, alikvótnu rovinu príbehu.

V ďalšom texte – Mým bohům – podala recitátorka priamu výpoveď, apel na diváka založený na poctivom rozvrstvení textu. **Agáta Mašková** nás vtiahne a prinúti vykročiť do sveta svojich obrazov. Na dobrovoľnosť našich krokov sa nepýta.

Margaréta Hvozdíková nám priniesla poctivo vykreslenú Nemeckú báseň. Na jednej strane poctivá práca s vlastným vnútrom, na strane druhej zvukomalebnosť a experimentálna práca s jazykom pre Jandla taká typická. V tomto prípade sa autor s recitátorkou stretol.

Aneta Pavlove sa pohrala s Krížovou cestou Clarice Lispector, krížovou cestou hlavnej hrdinky, krížovou cestou každého z nás. Veľmi hravý, v mikrokresbách poctivo vykreslený príbeh je vtipný, pútavý a publikum si získal. Poctivejšia práca s recitátorským odstupom v závere by určite prednes posunula o latku vyššie.

Výberom z básní Pavla Zajíčka sa predstavila **Františka Benešová**. Jej výkon bol sústredený, pozorný a na prednese bolo jej prácu vidieť. Zapracovať sa dalo na pointách jednotlivých básní a takisto na pointe celku ako takého, aby v nás neostal na záver len „vít prohánající se ranním městem“.

Adela Marie Sušinková nás preniesla do sveta dobrej pani učiteľky, pri ktorej príbehoch sa nám kedysi tajil dych a vedeli sme, že jej príbeh rozlieva dobrotu do našich srdc. Lahkosť, čistota, vnútorné prežívanie a pozitívny náboj boli len niektorými z devíz jej prednesu. Recitátorka môže pokojne siahnuť po náročnejšej dramaturgii. Zvládne ju.

Postupne sa vynárajúci príbeh tragédie jedného dievčenského života nám priniesla **Barbara Rožnayová**. Jej interpretácia je čistá a pracuje s vnútornou zamlčanou tragédiou, ktorú sa dozvedáme na konci. Možno by recitátorka dokázala nájsť priestor pre väčšiu autenticnosť.

Veľmi sebavedomé a pevné uchopenie básní Mily Haugovej nám priniesla **Anna Čavčíková**. Recitátorka si verše vykladá s veľmi presnou, osobnostne zaangažovanou interpretáciou. Občas ubrať z tlaku a pustiť diváka do hry by zážitok v nás mohlo umocniť.

Veľkú autenticitu nám priniesla tiež **Sára Surovčíková**. Presná kresba postáv, recitátorské detaily i pevné držanie oprát príbehu sa recitátorke podarili priam majstrovsky. Je dokonca možné, že z danej dramaturgie vytĺkla už možné maximum.

Experiment s rekvizitou na nás vybalil **Matouš Zimčík**. Rekvizita mu pomáhala rytmizovať a obzvlášťňovať text. Originalitu dramaturgie i podania môžeme iba pochváliť. Ale občas zostali visieť vo vzduchu otázky: Hravosť, či výpoveď? Spontánnosť, či poctivá príprava? Pravdivosť, či irónia?

Do ešte väčšieho experimentu nás pozvala **Magdaléna Brajdič**. Bolo úžasné sledovať jej choreografiu, invenčnosť i fyzickú kondíciu. Ale predsa len, viac hľadania, viac presných, zmysluplných spojení medzi gestom či figúrou a textom by text povýšilo. Aj za cenu, že by pohybových zmien nebolo toľko. Lebo na pár miestach to zafungovalo veľmi dobre.

Recitátorka, ktorá si nebadane získava publikum pre svojich hlavných hrdinov. Recitátorka šikovne pracujúca s detailom i celkovou výstavbou príbehu. Recitátorka prinášajúca príbeh tenkej, priam mydlovej bubliny chvíľkového pominuteľného pocitu intimity a bezpečia. **Anna Opartyová**.

Kainarovu krehkosť si vybral **František Souček**. Interpretácia, koncentrácia i vykročenie k divákovi nám František ponúkol. Chýbalo málo. Žeby rôznorodejšia práca s temporytmom? Adresnejšia výpoveď? Poctivejšie pretlmočená odpoveď na večnú otázku diváka – Prečo práve túto báseň?

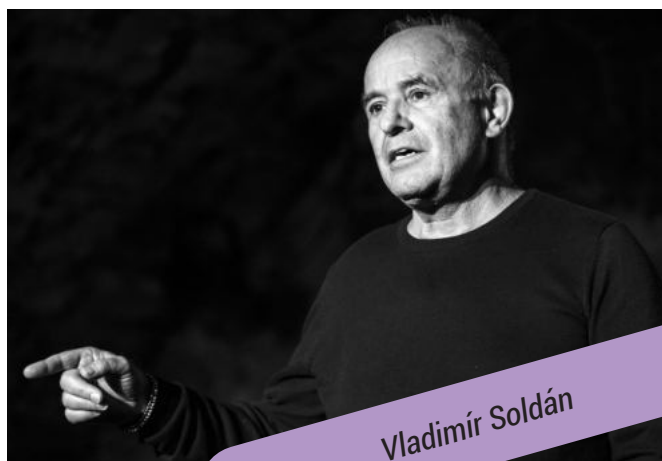
Anna Čavčíková

Hana Zorogová

Juraj Filipko

Vladimír Soldán

Príbeh života vo vylúčenej komunite. Príbeh vzťahu k priateľom, koreňom, rodisku. Príbeh odlišností a pút – to všetko ponúkal text **Hane Zongorovej**. Na pomerne veľkej ploche dokázala vykresliť nežnú, subtílnu atmosféru príbehu. Možno stačil pomyselný krok na prekročenie pomyslenej rampy smerom k skutočnému divákovi.

Daždivým dňom nás previedol **Tomáš Jílek**. Podarila sa mu veľmi uveriteľná, čistá i vtipná kresba dvoch hlavných postáv príbehu. Príbehu by pomohol väčší odstup. Nedeje sa mi to tu a teraz – stalo sa mi to už dávnejšie a tým pádom sa ako rozprávač oddelím od hlavného hrdinu a môžem ho/sa formovať.

Slovenským i americkým rajom v podaní **Martina Bartalosa** sme preleteli rýchlosťou japonského vlaku Šinkansen. A je to škoda. Martin má osobitý humor, čistú zreteľnú artikuláciu i rozprávačský dar. Prvý poznatok – slovenský, americký ani japonský raj neoslobodzuje od potreby dať divákovi dávkované pauzy.

Veľký rozprávačský potenciál nám predviedla aj **Alexandra Horňáková**. Woody Allen bol v jej podaní svieži, vtipný, i intelektuálne vzrušujúci. Alexandra majstrovsky tvorí postavy, má ľudovo povedané, ťah a ani na chvíľku nenudí. Drobnou rezervou môže byť predsa len veľkorysejšie nakalibrovanie páuz v nepriamej reči.

Inteligentnú koláž básní nám priniesla **Luisa Marie Marešová**. V jej podaní sa už pri práci s textom stala vyrovnanou partnerkou dvoch vybraných poetiek. V jej skladbe sme sa orientovali veľmi bezpečne. Úskalie vidím v rovnakom tempe a niekedy i temporytme dvoch hlavných hlasov montáže.

Zručne svoj príbeh uchopila **Anna Bárťová**. Prostriedky prednesu boli zapojené veľmi funkčne, vie pracovať s pauzou i dôrazom, v jej príbehu sa nestratíme a aj katarzia prišla. Opäť chýbalo málo. Snáď akási variabilita prednesových prostriedkov. Práca s intenzitou hlasu? Drobnokresbou? Melódiou viet? Predstavou?

Juraj Filipko má dar tvoriť plachú, v kontraste k príbehu až nevinnú atmosféru. Jeho prednes pôsobí veľmi nenaučene, ba až spontánne. Presnejšia artikulácia a fixovanie dôležitých miest v prednese by mu ale určite pomohli.

Daniel Wood vie udržať diváka v očakávaní. Chceme mu visieť na perách, dáva nám podprahové signály, že sa to oplatí, že pokračovanie príbehu bude fakt stáť za to. Treba si dať pozor, aby sa mu z toho nestala barlička. V konkrétnom príklade by poctivejšie pátranie v texte a zameranie sa na detail prospelo.

Pri dvadsiatej piatej recitátorky v poradí prišiel čas aj na vraždu v divadle. Teda rovnomenný text. **Nina Rybáková** veľmi galantne, edukačne i s noblesou podala návod ako na to. Text si pýta spoluúčasť diváka. Ak sa ho nepodarí zapojiť do hry, je to škoda. V danom prípade to trochu pôsobilo ako skúška pred vystúpením. Skúška s plnou vážnosťou, posledná, koncentrovaná

skúška, ale predsa len skúška.

Pekná kresba postáv, koncentrovaná atmosféra. Prednes v réžii **Elišky Nedvědovej**. Recitátorka veľmi prirodzene tvorí napätie striedaním lyrickej a epickej polohy príbehu. Mali sme predstavu, verili sme jej. Takisto je možné, že z dramaturgie získala možné maximum.

Jakub Frömmel nám priniesol koláž dvoch textov. Jeho prejav je sebavedomý, výrazný až expresívny. Jeho prednes sa už miestami približoval stand-upu. Takisto veľa miestami spontánneho pohybu prednesu skôr uškodilo.

Horúce popoludnie nám priniesol **Kristián Ondriska**. Spočiatku šikovne vedený, v dialógoch vtipne vybudovaný príbeh postupne strácal dych. Škoda, atmosféra vybudovaná v prvej polovici príbehu bola veľmi funkčná.

Kolážovito pôsobiaci príbeh Charlesa Bukovského nie je ľahké dobre urobiť. **Matúš Kušík** sa tejto úlohy zhostil so ctou. Predsa však poctivejšia práca v napažení mikrocelkov a v naznačení oblúka by prednes posunula ešte ďalej.

II. kategória

Smelým nástupom, energiou a koncentráciou sa vyznačoval nástup **Lubomíra Scherhaufera**. Jeho Hviezdoslav nás s pribúdajúcim časom presia len ukolísal v podobnom temporytme. Možno kratší rozsah prednášaného textu by ušetril energiu na poctivejšiu interpretačnú prácu.

Ariadna niť nás previedla prednesom **Stanislava Nemravy**. V svojsky poňatom bludisku jeho temporytmu by sa nám naozaj zišla, najmä ak by hrozilo, že príde Minotaurus. Ale v Skácelových veršoch väčšinou Minotaurus nehrozí.

Aktuálnosť klasiky v podaní **Vanesy Šankovej** bola osviežením tohtoročného Valmezu. Práca s publikom i recitátorským detailom bola svieža i funkčná zároveň.

Petra Vališová si v rekordnom čase – konkrétne tretím veršom – dokázala získať publikum na svoju stranu. Jej vnútorný svet bol aktuálny, rozihraný s milou sebaíroniou na záver.

Princípom čistej zafixovanej dramatickej improvizácie stavala svoj prednes **Ester Gracerová**. Prizvala nás do hry, previedla nás repetitívnymi cvičeniami smerom k rapu, zvládla nám urobiť rýchlokurz posunkovej reči a na záver si strihla divadelnú mikrodrámu v záverečnej bodke. A to všetko na pol stránkovom texte. Chcete rýchlokurz, ako úspešne urobiť z komára somára? Opýtajte sa jej.

Že i iné vyvolanie ako pred tabuľou môže byť nepríjemné, nám pretlmočil **Vít Staša**. Poctivá práca s veršom, zmysel pre detail, presah cez rampu. Jednodu-

ché, ale pritom silné recitátorské prostriedky zdobili tento vydarený prednes.

Až životopisne prirodzený úvod na nás vybalila ďalšia recitátorka – **Soňa Tuchyňová**. Mimoriadne otvorená výpoveď i zmysel pre detail nás držali v napätí i napriek prízemnej explicitnosti vybraného textu. Divák tú explicitnosť s väčšou či menšou ujmou vydržal. Zostala však otázka: Čo za to dostal?

Tichá hrozba, mrazivá výpoveď, priamosť i podanie vnútorného sveta takpovediac na tanieri. Tým všetkým sa vyznačoval prednes **Júlie Micíkovej**. Zvládnutý prednes. Možno viac tajomna a práca s postupným odhaľovaním vnútornej bariéry povedať všetko hneď by uprosilo ďalšie 0,5ky, aby skočili porotcom do ruky.

Zrelosť, jasná výpoveď, obrovská autenticita, to všetko je prítomné nielen v tomto prednese **Vladimíra Soldána**. Striednosť výrazových prostriedkov vyvolala ticho v sále i v našich dušiach. „Jediný vinný zde...“ zaznieva sálou, ale tieň viny akoby vkročil i do našich srdc.

Obraz súčasnej civilizácie nám v akomsi motte nastolí **Nora Tomanová**. Aktuálnosť výpovede je zrejmá, recitátorka s ňou aj vedome pracuje. Prednes, ktorý nám kladie viac otázok ako odpovedí.

Úprimnosť, čistota i spontánnosť. Severní vítr je krutý a možno trochu popohнал i temporytmus v prednese **Davida Dohnala**. Nie veľa, prednes na nás prešiel. Možno by to pomalšie tempo spôsobilo trvalejšiu stopu v našom prežívaní pocitovej roviny textu.

Poslušná, metodická, priam až pokorná výpoveď akoby spoza hidžábu. V priebehu prednesu nám **Lea Mračková** dávkuje neškodné čriepky vzbury dievčatá, ktoré sa nenarodilo správne pohlavím, časom či miestom narodenia. Mrazivá z hmly postupne vybudovaná výpoveď.

Spravodlivosť ex cathedra v podaní **Jarmily Ráčzovej**. V priebehu nás kvantá otázok „kto?“ triafajú, alebo sa od nás odrážajú. Percentuálne rozloženie odrazovosti mala v rukách samotná recitátorka... Apel na konci nás zasiahne tým viac, čím viac „zásahov“ sme dostali.

Veľmi výrazná, až hypnotická práca s temporytmom na nás pôsobila v prednese Predčítač. **Andrej Ráčz** postupne vrství vetu za vetou. Miestami je jeho spôsob na hrane únosnosti. Ale dilemu a otázku nášho konania v podobnej situácii sa recitátorovi nastoliť podarilo.

Mluvicí obraz v podaní **Františka Bartáka** bol dokonalý, ale krátky.

A prvý súťažný deň nám ukončil zemitý, ukotvený až faktografický prednes **Martiny Maškovej**. Bizarnosť postupne sa vynárajúca zo zdanlivej suchej logiky príbehu nás zasahuje postupne a nebadane. Prednes mal miestami znaky výstavby architektonického diela. V dobrom i zlom.

Vanesa Šanková

Ester Gracerová

František Barták

David Dohnal

Organizátorky festivalu Magda Siekliková
a Lenka Mrnková (zleva)

Tajemnice poroty Martina Longinová
v akci

V dešti... apelu

Porotce už bolí paže ze zvedaček bodů, soutěžící vymluvené rty, a proto je zapotřebí, aby je všechny někdo po náročném pátku pozvolna vyprovodil k vytoužené relaxaci – ať už má podobu piva, cigaretky pod noční oblohou nebo jen na posteli natáhnutých haksen. A proto nastupuje doprovodný program – letos nesoucí název V dešti.

Po losování tak pozorujeme trojici performerů, jak představují příběh protagonistky – její dětství s babičkou, hraní na klavír, první neúspěchy a zklamání v lásce, životě, v tlaku okolí a závěrečném prozření spojeném s přímým vzkazem divákům, aby začali své bytí na světě brát za sebe, žít po svém... Střídal se písničky Jaroslava Ježka, Eltona Johna i vlastní tvorba na závěr. Zní to hezky?
Lidsky?

Co je lidské, není vždycky idylické. Jestli někomu zkameněly po dlouhém dni nohy, tak jej „výchovné představení“ z M-klubu nevyprovodilo, ale vyhnalo, čehož důkazem budiž v průběhu řídnoucí publikum. Uznávám, že se do obyčejného vyprávění, které občas pozvedla slušně odpívaná písnička, mohl někdo pro jeho chronologičnost a životní pravděpodobnost vcítit. Ovšem fatálním utažením oprátky byl apelativní závěr působící invenčně možná před patnácti lety. Dnes je jeho obsah už promletým klišé. Měl jsem navíc pocit, že jsem se teleportoval na špatný kurz osobního rozvoje, chyběl snad jen krůček od důvěrně se tvářícího kroužku židli, abychom se jako diváci mohli svěřit se svými problémy. A člověka, který na mě ze scény křičí třikrát týmiž slovy: prozři, žij jinak, najdi sám sebe, skutečně nepovažuji za vhodného společníka pro páteční večer.

Možná, že když od života nic nechceme, můžeme od něj dostat za odměnu úplně všechno. Zajímavá úvaha. U cigarety, pivečka či s nataženými nohama. I v rozhovoru pro DVTV, ČT či Festivalové listy by se to sneslo. Na jeviště je to ale málo...

připravil
Erik Zabrucký

Porotci David Kroča a Renata Jurčová

TIRÁŽ

Festivalové listy 58. ročníku Mezinárodního festivalu poezie
Šéfredaktor: Karel Prokeš / Redaktoři: Jiří Jurečka, Marek Adamík, Peter Zemaník, Aleš Linduška, Erik Zabrucký, Karolína Vlčková / Sazba, grafika: Ondřej Smolka / Fotografie z festivalu: Zdeněk Smolka

sponzoři festivalu

